

KOPIOINTI- JA TV-OHJELMIEN KÄYTTÖLUPA

Varhaiskasvatus

Kopioisto

Kopioston luvat helpottavat teosten käyttöä

Opetushallitus on hankkinut kopiointi- ja tv-ohjelmien käyttöluvan varhaiskasvatuslaissa tarkoitettuun päiväkotij- ja perhepäivähoitotoiminnassa annettavaan varhaiskasvatukseen.

Kopiointilupa mahdollistaa painettujen julkaisujen osittaisen kopioimisen ja digitoimisen, digitaalisen aineiston tulostamisen sekä verkkoaineiston kopioimisen ja käytön varhaiskasvatuksessa. Kopiointilupa mahdollistaa myös teosten kääntämisen ja muuntelun opetustilanteessa.

Tv-ohjelmien käyttöluva mahdollistaa kotimaisten ohjelmien esittämisen Yle Areenasta ja Elävästä arkistosta sekä tv-ohjelmien tallentamisen opetuskäyttöä varten tietyiltä TV-kanavilta.

Lisätietoja luvista ja niiden mahdollisuuksista: www.kopiraittila.fi ja www.kopioisto.fi.

KOPIOSTON LUVILLA SAAT MUUN MUASSA

- kopioida, skannata ja tulostaa kuvia, piirroksia, sarjakuvia, laulujen sanoja, nuotteja ja tekstiaineistoja kirjoista, lehdistä sekä verkkosivuilta
- täydentää, elävöittää ja personoida opetusmateriaalia
- koota opetuksen lisämateriaalia eri julkaisuista ja verkkoaineistoista
- tehdä täydentäviä ja havainnollistavia merkintöjä digitaaliseen kuva- ja tekstimateriaaliin
- esittää opetuksessa Yle Areenan ja Elävän arkiston kotimaisia tv-ohjelmia
- tallentaa tv-ohjelmia Yle TV1 -, Yle TV2 -, MTV3- ja Yle Teema & Fem -kanavilta

Varhaiskasvatuksen käyttöluvat mahdollistavat opetusmateriaalin täydentämisen ja opetuksen elävöittämisen.

Kopiointiluvalla lisämateriaalia opetukseen

Kopiointiluvalla saa valokopioida tai skannata osia kotimaisista ja ulkomaisista kirjoista, lehdistä tai muista julkaisuista esimerkiksi lisämateriaaliksi opetukseen tai osaksi omaa materiaalia ja projektityötä. Kopiointiluvalla saa kopioida ja skannata myös nuotteja ja laulujen sanoituksia.

Kuvia ja tekstiaineistoja saa kopioida ja tulostaa myös kotimaisilta ja ulkomaisilta verkkosivuilta. Kopioitavan aineiston tulee olla verkkosivuilla luvallisesti ja vapaasti saatavilla. Jos aineisto on maksullista tai aineistoa koskee jokin lisenssi, kuten Creative Commons -lisenssi, saa aineistoa käyttää sen omien lisenssi- ja käyttöehtojen mukaisesti.

Kopioidun aineiston saa jakaa monisteina, liittää osaksi omaa materiaalia tai projektityötä sekä tallentaa opetusryhmän saataville suljettuun verkkoon.

ILMAN LUPAA SAA

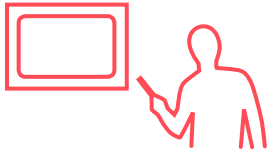
- hyödyntää teoksissa olevaa tietoa, ideoita, periaatetta, teoriaa jne.
- kopioida lakeja, asetuksia ja viranomaispäätöksiä sekä teoksia, joiden suoja-aika on umpeutunut
- ottaa teoksista sitaatteja hyvän tavan mukaisesti
- tehdä suoria linkkejä, jotka vievät suoraan alkuperäiselle verkkosivulle, luvallisesti verkossa olevaan aineistoon

Lisätietoja siitä, miten muiden tekemiä teoksia voi hyödyntää opetuksessa, löytyy www.kopiraittila.fi

KOPIOINTILUVALLA EI SAA KOPIOIDA TAI DIGITOIDA

- työ-, harjoitus- ja vastauskirjoja
- musiikkia, liikkuvaa kuvaa ja tietokonepelejä
- aineistoa, joka on maksullista tai sitä koskee omat lisenssi- tai käyttöehdot, kuten sähköinen opetusmateriaali
- yksityisten henkilöiden sosiaalisessa mediassa, kuten keskustelupalstoilla, blogeissa ja kuvanjakopalveluissa, jakamia teoksia
- aineistoa, jonka kopioinnin ja käytön oikeudenhaltija on kieltänyt. Lista tällaisesta aineistosta löytyy Kopioston verkkosivulta www.kopioisto.fi/kieltolista

Tv-ohjelmien käyttö opetuksessa

Tv-ohjelmien käyttöluvalla saa varhaiskasvatuksessa esittää kotimaisia ohjelmia Yle Areenasta ja Elävästä arkistosta sekä tallentaa tv-ohjelmia opetuskäyttöä varten Yle TV1 -, Yle TV2 -, MTV3-, Yle Teema & Fem -kanavilta. Ohjelmien tallentaminen Yle Areenasta ja Elävästä arkistosta ei ole sallittua.

Elokuvien ja verkkovideoiden esittämiseen tulee hankkia tai pyytää erillinen lupa oikeudenomistajilta, eli videon tekijöiltä tai julkaisijalta tai elokuvan tuotantoyhtiöltä. Elokuvien esittämiseen voi hankkia luvan ulkomaisten elokuvien osalta M&M Viihdepalvelu Oy:stä (www.elokuvalisenssi.fi) ja kotimaisten elokuvien osalta APFI ry:ltä (www.apfi.fi).

Verkkovideon, kuten YouTube-videon, tekijä tai oikeudenhaltija on voinut sallia videon esittämisen ja käytön opetuksessa esim. Creative Commons -lisenssillä tai verkkosivulla tai verkkosivun käyttöehdoissa.

Tv-ohjelmien käyttöluvalla saa

TALLENTAA

ohjelmia Yle TV1 -, Yle TV2 -, MTV3- ja Yle Teema & Fem -kanavilta

ESITTÄÄ

kotimaisia ohjelmia Yle Areenasta ja Elävästä arkistosta

TALLENTEESEEN TAI SEN YHTEYTEEN ON MERKITTÄVÄ

- ohjelman nimi
- kesto
- lähetysajankohta ja
- sallittu käyttöaika (esim. 2 vuotta)

Katso tarkemmat ohjeet tv-ohjelmien tallentamisesta osoitteesta www.kopiosto.fi/tvohjelmatopetuksessa

KOPIOSTON LUVALLA EI SAA TALLENTAA TAI ESITTÄÄ

- ohjelmia muilta kotimaisilta tai ulkomaisilta tv-kanavilta tai tv-kanavien verkkopalveluista
- elokuvateatteri- tai videolevityksessä olevia elokuvia
- ulkomaisia jatkuvajuonisia sarjoja
- mainoksia
- ostettuja, lainattuja ja vuokrattuja tallenteita

Esimerkkejä, miten tv-ohjelmia voi hyödyntää tv-ohjelmien käyttöluvalla

Opetuksen elävöittäminen av-materiaalilla

Varhaiskasvatuksessa käsiteltävää aihetta voi elävöittää esittämällä otteita Elävässä arkistossa olevista ohjelmista tai Yle Teema & Fem -kanavalta tallennetusta dokumentista, esimerkiksi näyttämällä luontodokumentteja erilaisista eläimistä tai luonnosta.

Tv-ohjelmien käyttöluvalla saa myös esittää Yle Areenasta tai YLE TV2 -kanavalta Pikku Kakkosen tai muita lasten ohjelmia.

Esimerkkejä, miten kopiointiluvalla voi hyödyntää aineistoja opetuksessa

Kuvia omaan opetusmateriaaliin

Kopiointiluvalla saa kopioida netistä kuvia erilaisten asioiden havainnollistamiseksi. Kuvia voi kopioida esimerkiksi erilaisista kasveista, puista ja eläimistä ennen metsäretkelle lähtöä tai mainoskuvia mediataitojen opettamiseen.

Kuvien ja tekstiotteiden liittäminen omaan materiaaliin

Opettaja voi liittää kuvia ja tekstiä esimerkiksi osaksi omaa diaesitystä ja näyttää opetusryhmälle tai kuvittaa omaa opetusmateriaalia, erilaisia projektitöitä tai vanhemmille jaettavaa viikko- tai kuukausikirjettä kirjoista, lehdistä tai netistä löytyvillä kuvilla ja teksteillä.

Nuottien ja laulujen sanojen kopioiminen

Laulukirjoista saa kopioida nuotteja ja laulujen sanoja ja käyttää niitä opetuksessa. Laulujen sanoja voi myös heijastaa päiväkodin seinälle joulu- tai kevätkuuhlassa.

Kirjan kuvituksella satutuokion elävöittäminen

Kopiointiluvalla voi myös kopioida tai skannata satu- ja muiden lastenkirjojen kuvituksia ja koostaa niistä esityksen, jota voi näyttää satutuokion yhteydessä opetusryhmälle. Satu- ja muista lastenkirjoista voi myös kopioida osia esimerkiksi oman päiväkodin teemaviikon näyttelyyn.

Teoksen muuntelu opetuksen osana

Kopiointiluvalla saa osana opetusta muokata materiaalia vähäisessä määrin. Esimerkiksi kuvaa voi rajata käytettävissä olevan tilan mukaan. Kuvaan ja tekstiin voi myös lisätä korostusmerkkejä, nuolia tai ympyröitä selkeyttämään tai hahmottamaan opetettavaa asiaa.

Muistathan merkitä tekijän ja lähteen, kun käytät teoksia.

Oppilaitosten kopiointiluvalla saa

	TEKSTIT JA KUVAT	NUOTIT JA LAULUJEN SANAT
VALOKOPIOIDA 	20 sivua per julkaisu, enintään puolet julkaisusta	10 sivua per julkaisu, enintään puolet julkaisusta
TULOSTAA 	20 sivua per digitaalinen lähde Opettaja saa tulostaa opettajan oppaan kokonaan omaan työkäyttöön	10 sivua per digitaalinen lähde
SKANNATA 	5 sivua per julkaisu, enintään puolet julkaisusta	10 sivua per julkaisu, enintään puolet julkaisusta
TALLENTAA JA KOPIOIDA VAPAASTI JA LUVALLISESTI VERKOSSA OLEVAA AINEISTOA 	20 kuvaa tai A4-kokoa vastaavaa sivua per verkkosivusto 5 sivua per sähkökirja, enintään puolet julkaisusta	10 tulostettua A4-kokoa vastaavaa sivua per verkkosivusto

Vinkki: Jos haluat käyttää aineistoa laajemmin tai muutoin kuin oppilaitoksen kopiointilupa sallii, voit kysyä lupaa suoraan oikeudenhaltijalta.

KOPIOSTO

Kopiosto on tekijöiden, kustantajien ja esittävien taiteilijoiden yhteinen tekijänoikeusjärjestö. Kopiosto mahdollistaa tekijänoikeuden suojaaman materiaalin käytön myöntämällä lupia kopiointiin ja digitaaliseen käyttöön sekä audiovisuaalisten teosten käyttöön. Korvaukset Kopiosto tilittää edelleen teosten tekijöille ja kustantajille.

TEKIJÄNOIKEUSKOULUTUKSET

Kopiosto kiertää kouluttamassa tekijänoikeuksista ja käyttöluvista. Voit sopia maksuttoman koulutuksen kuntasi varhaiskasvattajille: neuvonta@kopiosto.fi

KOPIRAITTILAN KOULU

Lisätietoa tekijänoikeuksista sekä pelillinen verkkomateriaali ja muuta materiaalia tekijänoikeuksien oppimiseen maksutta verkossa www.kopiraittila.fi

@KOPIOSTO

Kopiosto